

B-31

BUTLLETI D' INFORMACIÓ CATALANA

Desembre del 1959. Apartat Nacional # 14.81. Bogotà. Rep. de Colòmbia

" Vora la mar, jo sé una terra trista
que envora un aire obert a tots els vents.
Vora la mar com una eterna arpista
polsa en la nit l'oncor dels fills absents" .
De "Melèmac, 1956". Premi Englantina
d'Or als Jocs Florals de la Llengua
Catalana (1957).

- - - - -

Francesc Macià i Llussà, primer President de la Generalitat de Catalunya restaurada, nasqué a la ciutat de Vilanova i la Geltrú, el dia 21 d'octubre del 1859. Enguany s'ha escaigut el centenari de la seva naixença. Morí a Barcelona, exercint la Presidència de Catalunya, el 25 de desembre del 1933, una Diada de Nadal, a l'edat de 74 anys. Tots recordem la manifestació de dol que va constituir la seva mort.

- - - - -

Recordant fets . - El 1913, Catalunya, amb moltes dificultats, obté la Mancomunitat.

El 1924, després del cop d'Estat del general Primo de Rivera, la Mancomunitat és suprimida, però encara avui el poble català recorda l'obra magnífica realitzada pels homes de la Mancomunitat.

El 1931, amb Francesc Macià i la instal·lació de la República a Espanya, Catalunya aconsegueix l'Estatut d'Autonomia.

El 1939, en canvi, victòria del franquisme i anul·lació, oficial, de l'Estatut.
Els vint anys, doncs, Catalunya ha viscut alternativament uns períodes de llibertat amb govern autònom i uns períodes d'opressió, amb dictadura. Aquests períodes, pel contrast que representen en fer prendre als catalans una consciència més concreta de la seva personalitat, engendraren arreu de Catalunya, una esperança en la consolidació de la democràcia i de la llibertat.

- - - - -

El llibre de cavalleria "Tirant, lo Blanc", redactat en llengua catalana i en llatí, fou imprès l'any 1490, a la ciutat de València i va fer dir a Cervantes : - " Es este el mejor libro del mundo ". Quixot, I, cap. VIè. L'autor fou en Joanot Martorell, cunya t del gran poeta valencià, Ausiàs March.

- - - - -

El IVè. Centenari del Codi, anomenat dels "Usatges". Fou promulgat pel Comte Ramon Berenguer Ler, "El Vell" (1035 - 1076), l'any

1060, i és pedra fonamental de la legislació catalana i de màxim interès per a la història del Dret Europeu de l'alta Edat Mitjana, el primer codi feudal escrit que coneix Europa. És notori, en aquests "Usatges", un esperit de justícia tan intens, que s'hi pressent la base sobre la qual, més tard, recolzarà el règim de la que gairebé podríem anomenar monarquia constitucional catalana de l'Edat Mitjana, monarquia que, fins a l'arribada dels Antequera, fou d'un sentit liberal i democràtic que contrasta en gran manera, amb la condició d'altres estats europeus de l'època. Aquest esperit liberal i democràtic de Catalunya, havia trobat en la Constitució de Ramon Berenguer Ier, una gran expressió. És un dels primers codis feudals existents a Europa, anterior en més de cent cinquanta anys¹ a la Magna Carta d'Anglaterra.

- - -

Durant la segona meitat del segle passat, es publicaren a Barcelona, diverses revistes i diaris, escrits en llengua catalana. La publicació més interessant, fou "La Renaixensa", que es va iniciar el 1er. de febrer del 1871. Del 15 d'octubre del 1878, al 31 de març de l'any següent, fou suspesa per suposats delictes polítics. El 1er. de gener del 1881, es publicava amb el subtítol de "Diari de Catalunya" (i també fou suspès diverses vegades pel seu tó patriota català). Va veure la llum 35 anys i com a diari, vint-i-cinc, dirigint-lo Angel Guimerà, Pere Aldavert, Francesc Matheu, J. Botet i Sisó i Domènec Martí i Julià, tots ells de venerable memòria per la seva tasca en pro de Catalunya.

- - -

El 2 d'agost del 1931, el poble català, en plebiscit, aprovava, per 600.000 vots contra 5.000, l'Estatut que els diputats de la Generalitat havien redactat a Núria.

- - -

Estabilitat política. - Prescindint de dos petits Estats, Andorra i San Marino, l'any 1914, només hi havia tres repúbliques a Europa, dues d'elles que no tenien ni mig segle. Avui, resten només set monarquies, totes elles de tipus liberal, parlamentari i democràtic, veritables repúbliques coronades, com se les ha anomenat.

Des de Carles IV fins a Alfons XIII, tots els reis i regents espanyols, excepció feta de Cristina d'Habsburg, conegueren el desterro, la qual cosa demostra, palpablement, que és l'estabilitat monàrquica.

- - -

Mossèn Francesco Manunto, és un sacerdot, jove, d'Alghero, Itàlia. Allà s'hi parla, encara, el català, en forma dialectal. Va assistir, el darrer mes de setembre, a un Curs Internacional d'Extensió Cultural, a Andorra, on, a petició del Sr. Rector, va pronunciar en la nostra

llengua el panegíric de Santa Coloma.

En col·laboració amb la seva germana Paola, té escrit un llibre, "Lírica popolare religiosa catalana in Alghero", que li va valdre el doctorat a la Universitat de Milà.

A l'illa de Sardenya, hi ha un renaixement en favor de la nostra llengua, que inicien Cari, el general Catardi, l'advocat Bal. lero de Candia i d'altres.

La marina d'Alguer, segueix conreuant, des de fa segles, la llengua catalana en la seva professió; a més, naturalment, també la manté la pròpia ciutat.

Per un estil així, es va iniciar a la nostra Pàtria, el moviment del Renaixement Benaventura Carles Aribau, amb la seva "Oda a la Pàtria".

- - -

El passat mes d'agost, es va celebrar a Bilbao, la capital del País Basc, un homenatge recordant el Centenari del P. Resurrección Azcue, gran home de lletres. L'Orfeó "San Antonio", atesa l'ordre vigent governativa, de cantar una cançó en castellà - ja que sempre canten en euzkera - a l'acabament de l'acte, va iniciar un himne oficial i el director, es va quedar sol molt abans del que es pensava.

Això fa recordar el gest d'un governador espanyol, que, a Barcelona, un munt d'anys enrera, va obligar a que, en tota representació teatral hi hagués algú dels actors que parlés en castellà..... i en "Els Pastors", era, naturalment, el dimoni.

- - -

El Valencianisme, en peu de combat. - La Orde Internacional Valencianista que amb tant d'encert funciona a Sao Paulo - Brasil (Caixa Postal 409), va celebrar un gran acte patriòtic Confederal al Centre Català d'aquella ciutat, en que es trobaven representades Catalunya, València i Les Illes. I declararen :

- Ens uneix un idioma comú que en el transcurs dels segles ha obert a la humanitat una gran cultura i segueix oferint-la.
- Ens ha unit una història comuna dels dels orígens de la nostra nacionalitat en 874 fins al 1714, en què cadascun dels nostres pobles perdé les seves llibertats.

Amb el sentiment d'un comú destí que ens agermana per l'etno-
història, la geografia, els costums, els sentits d'equitat i de treball i, en fi, com a pobles que tenen la voluntat de viure en pau i germanor, SEGUIM UNITS!

- - - - -

Aquest Butlletí s'enviarà de franc a tots els catalans residents a Colòmbia. Sou prega t de fer-nos conèixer adreces de compatriotes. Contesteu, si us plau, a l'Apartat Nacional # 1481, de Bogotà, -

Reproducció d'un Manifest :

A LES NACIONS UNIDES
ALS DELEGATS DE L'"ECOSOC"

Quan en aquesta data memorable es comença a discutir a les sessions de l'"ECOSOC" de les Nacions Unides, la DECLARACIÓ MEXIC, sobre llibertat d'informació, volem posar a coneixement dels Senyors Delegats, la forma concreta i salvatge, com aquest dret és violat a la nostra pàtria : CATALUNYA.

Des de quan el general Franco, va assaltar el poder a Espanya, la llibertat d'informació va restar anorreada. A CATALUNYA i en llengua catalana, es publicaven :

23 DIARIS en llengua catalana (nou a Barcelona i catorze a la resta del territori català).

1200 REVISTES de totes menes, solament a la capital catalana, Barcelona (científiques, tècniques, professionals, literàries, polítiques, religioses, deportives, infantils, etc.,)

212 REVISTES més, en llengua catalana, eren publicades a la resta del territori català.

La dictadura ho va acabar del tot i avui en dia, NO ES PUELIICA NI UN SOL DIARI, NI UNA SOLA REVISTA, en llengua catalana. En forma clandestina, s'han gosat publicar nou revistes i els redactors han conegut la presó.

Amb tota seguretat, no hi ha, en l'història de la humanitat, un cas semblant de persecusió cultural, com el que sofreix Catalunya.

ORFEO CATALA, A.C.

(Entitat no política, dels catalans residents a Mèix).
Mèxic, D.F. 20 d'abril del 1959.

Desitgem a tots els catalans i llurs famílies, UN BON NADAL !

CANÇÓ DE NADAL : " FUM, FUM, FUM"

A vint i cinc de desembre
fum, fum, fum,
ha nascut un minyonet
ros i blanquet,
ros i blanquet,
Fill de la Verge Maria,
n'és nat en una establía,
fum, fum, fum,
Allí dalt de la muntanya
si n'hi ha dos pastorets,
abrigadets, abrigadets,
amb la pell i la samarra
menjant ous i butifarra.

- Quí en dirà més gran mentida ? -

Ja en respon el majoral,
el gran tabal, el gran tabal:
- Jo en faré deu mil camades
amb un salt totes plegades.
A vint i cinc de desembre
n'és el Dia de Nadal,
molt principal, molt principal,
quan n'eixirem de matines,
farem bones escudines.
Déu vos dó unes santes festes
amb temps de fred i calor,
i molt millor i molt millor
fent-ne de Jesús memòria,
perquè ens vulgui dalt la glòria.
